

Акценти

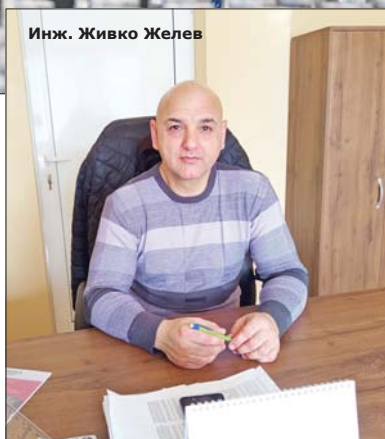
Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ 100, офис 8 (срещу Митницата)

ПРИ НАС РАБОТИ ЕДИН ОТ НАЙ-МЛАДИТЕ ЕКИПИ

ТОВА КАЗВА ИНЖ. ЖИВКО ЖЕЛЕВ, РЪКОВОДИТЕЛ НА ОБОСОБЕНОТО ПРОИЗВОДСТВО НА ЗАВОДА НА „АРСЕНАЛ“ В СТАРА ЗАГОРА

В завода в Стара Загора

Инж. Живко Желев

В най-роботизирания завод в България – новият завод на „Арсенал“ АД в Стара Загора, промените от откриването му на 25 октомври 2024 г. досега са много динамични. Тук работи млад екип, средната възраст на работещите е 43-44 години. В момента на щат са 82 души, като се очаква персоналът скоро да се увеличи.

„Мениджърското ръководство на дружеството е инвестирало много средства и нашата основна задача е да развиваме постигнатото дотук – да оптимизираме организацията на всяко работно място, както и да

подобряваме качеството, да увеличаваме обема на продукцията и да подобряваме условията на труд. Накратко казано, да реализираме успешно поставените планове за интензивно развитие“, споделя Живко Желев, ръководител на обособеното производство в арсеналския завод в областния град.

На стр. 3

ИНЖ. СТАНИСЛАВ ЗАРЕВ: ОСТАВАМ СИ АРСЕНАЛЕЦ

Инж. Станислав Зарев е ръководител-направление „Боеприпаси“ в Базата за развитие и внедряване „Боеприпаси“ (БРВ-Б) на „Арсенал“ АД. Или по-точно,

заема тази позиция до м. февруари 2025 г., когато решава да се оттегли от активна трудова дейност, за да се посвети изцяло на своето семейство, което от дълги години живее в столицата. Възпитаник на Балтийския държавен технически университет „Д.Ф. Устинов“ в Санкт Петербург по специалността „Приборостроене“, с тясна насоченост „Електромеханични и радиовъзвращатели“, стипендиант на ВМЗ – Сопот, където преминават първите 16 години от професионалния му път, после 4 години работи в Испания, магистър-инженер Станислав Зарев признава: „Аз съм арсеналец и винаги ще остана такъв“. Не само защото най-дългият му трудов стаж е в казанлъшкото дружество, а защото именно тук той реализира своите новаторски идеи като специалист, намира съмишленици, намира така важната подкрепа и съдействие от ръководството и от колегите, от специалистите в различните заводи на „Арсенал“, за да се превърнат тези идеи в реалност. Човек, когото всички дълбоко уважават заради неговите знания, висока професионална квалификация и креативно мислене, които съчетава с умения за работа в екип и колегиалност. Човек, притежаващ чувствителност, която му позволява да оценява всеки жест на внимание, да отговаря с благодарност и да пази добри спомени.

На стр. 3

ИНФОРМАЦИОНЕН ПОРТАЛ ЗА КАЗАНЛЪК И РЕГИОНА

ZAKAZANLAK.BG

Обективната журналистика е тук: www.zakazanlak.bg

Орешака
Балканска скара

14
ФЕВРУАРИ
ПЕТЪК

ВКУСЕН ВАЛЕНТИН
Мокана

14-И ФЕВРУАРИ - ПРАЗНИК НА ЛЮБОВТА И ВИНОТО
КРАСИВ ПОВОД ДА СИ ПОДАРИТЕ ЕДНА ПРАЗНИЧНА ВЕЧЕР В
Р-Т „ОРЕШАКА“
ОЧАКВАМЕ ВИ В УЮТНА ОБСТАНОВКА И НАСТРОЕНИЕ
С DJ - ДИНКО

ТЕЛ. ЗА РЕЗЕРВАЦИЯ 070070717

НОВО!

Дигитален Ваучер Храна

Социална придобивка от ново поколение, с която работодателите мотивират служителите си, пестят време и оптимизират разходите си.

100% дигитално решение, с което служителите:

- + Плащат лесно и бързо с телефон или пластика
- + Имат достъп до мобилно приложение
- + Следят баланса и разплащанията си

Идънред България е оператор на ваучери за храна и лидер в предплатените корпоративни решения за служители.

За повече информация сканирайте QR кода или посетете:
www.edenred.bg/edenred-plus/voucher-hrana

ВОДЕЩ ПРЕПОДАВАТЕЛ ОТ ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - СОФИЯ ОБУЧАВА КОЛЕЖАНИТЕ

Доц. д-р инж. Георги Тонков, ръководител-катедра „Машинни елементи и неметални конструкции“ от Машиностроителния факултет на Технически университет – София, един от най-добрите професионалисти в тази област, преподава „Машинни елементи“ в Технически колеж – Казанлък

Една от най-важните дисциплини в инженерното образование е „Машинни елементи“.

на машинните елементи, подходящо приложена химико-термична обра-

Доц. д-р инж. Георги Тонков

В нея студентите изучават методите за изчисляване и конструиране на основните машинни елементи, използвани при конструирането и производството на машиностроителни изделия. В структурно отношение разработеният и представян материал обхваща градацията на техническите единици: детайл-възел-механизъм-машина. Комплексността на материята е обвързана още и с избор на оптимален материал

ботка, както и с методите за тяхното производство. Резултатите от наученото служат като фундамент за специалните дисциплини от учебния план на специалността „Технология на машиностроенето“. Успешното провеждане на обучението в голяма степен зависи от правилния избор на преподавателя. Обсъждането в катедра „Енергетика и машиностроене“ на Тех-

нически колеж на различни кандидатури завърши с привличането на един от най-добрите професионалисти в тази област – доц. д-р инж. Георги Тонков, ръководител-катедра „Машинни елементи и неметални конструкции“ от Машиностроителния факултет на Технически университет – София. Важни професионални качества на доц. Тонков са неговата всеотдайност и подходът му към работата със студентите, комплексността на използваните методи за преподаване и готовността му непосредствено да съдейства за научното им израстване. Днес доц.

Тонков е научен ръководител на докторанти, випускници на Технически колеж. В преподаването по дисциплината доц. Тонков използва съвременни методи и средства за представяне на учебния материал по най-подходящ начин за неговото усвояване. Така например, аналитичният подход при якостно-геометричното оразмеряване на машинните елементи винаги е

съпоставян и онагледяван с CAD-модел на софтуерен вариант, позволяващ да се направят бърз и прецизен анализ и оптимизация. Учебното съдържание на дисциплината включва множество теми, станали класически в областта на машиностроенето. Такива са:

- Разгледаните и неразгледаните съединения с представители – шпонкови, шлицови, шифтови, резбови, заварени, запоени, залепени и други видове съединения;
- Пружини и еластични елементи;
- Оси и валове. Критична ъглова скорост;

щи лагери. Схема на лагеруване, мазане и уплътняване;

- Съединители;
- Зъбни предавки – цилиндрични, конусни и червячни;
- Верижни предавки;
- Триещи (фрикционни) предавки. Вариатори;
- Ремъчни предавки. Предавки с плосък и клинов ремък. Зъбно-ремъчни предавки.

Затвърждаването на знанията и уменията става по време на лабораторните упражнения, основни теми в които са пресмятане и конструктивно оформяне на варианти на шпонково, шлицево и шифтово съединение, оразмеряване и конструктивно оформяне на винтова пружина, изчисляване на винтогаечна предавка, изчисляване на валове на умора, търкалящи лагери – изчисляване, методи и средства за монтаж и настройка на лагери и лагерни възли.

Важен момент от обучението е курсовият проект, който създава у студентите навики за цялостно изготвяне на прецизна конструкторска документация на проектиран механизъм, както и подход за самостоятелна работа и защита на взетите решения.

Технически колеж – Казанлък

- Плъзгащи лагери. Хидростатични и хидродинамични плъзгащи лагери. Търкаля-

работа и защита на взетите решения.

Доц. Пламен Угринов

КОНКУРС ЗА ТАЛАНТИ: „МОЕТО ИЗОБРЕТЕНИЕ, КОЕТО ЩЕ ПРОМЕНИ СВЕТА“

Технически колеж – София към Технически университет – София, в сътрудничество с нашия партньор „Арсенал“ АД, има удоволствието да обяви конкурс, насочен към таланти и креативни ученици от 8-и до 12-и клас. Темата на конкурса е „Моето изобретение, което ще промени света“.

Ние вярваме, че именно вашите идеи могат да бъдат основата за един по-добър свят! Този конкурс не е състезание – целта е да се предостави възможност на учениците да изразят своето творческо мислене, технически умения и идеи за един по-добър свят. Ще имате възможност да представите концепция под формата на макет или презентация, която демонстрира как машините и технологиите могат да променят живота на хората към по-добро. Разбира се, най-добрите разработки ще бъдат отличени.

Очакваме с нетърпение вашите проекти и сме убедени, че талантът, амбицията и вдъхновението на младите хора ще направят конкурса изключително успешен! Конкурсът се организира за първа година, но ние вярваме, че ще се превърне в традиция и ще бъде провеждан всяка година.

Участници в конкурса „Моето изобретение, което ще промени света“ могат да бъдат ученици от гимназиален етап (от 8-ми до 12-ти клас). Учениците могат да участват самостоятелно или в екип от двама души. Приветстваме участието и на един ментор, който може да бъде родител, учител или представител от бизнеса.

За да вземете участие в предстоящия конкурс, е необходимо да се регистрирате чрез онлайн формуляр за регистрация на сайта на Колежа. **Крайният срок за регистрация е 15.02.2025 г.**

При регистрацията е необходимо да предоставите следната информация:

- Имена на участника/участниците – изписани ясно и пълно.
- Клас – класът, в който се обучават участниците.

- Вид на представения проект – макет или презентация.
- Кратко резюме на идеята – приложете файл (до 2 страници), съдържащ описание на проекта.

В резюмето е задължително да включите следната информация:

- Имена на участниците.
- Адрес за кореспонденция.
- Клас, в който се обучават.
- Училище.
- Имейл адрес за контакт с участниците.
- Данни за ментора (ако има такъв).
- Име и фамилия.
- Роля: родител, учител (посочете училището) или представител на бизнеса (посочете организацията/компанията).

Представянето на вашите проекти – макети или презентации – ще се състои на **14 март 2025 г.** в сградата на Технически колеж – София в гр. Казанлък, ул. „Райко Даскалов“ № 24. Всички допуснати участници ще бъдат уведомявани по електронна поща за началния час.

Проектите ще бъдат оценявани от комисия, включваща представители на Технически колеж – София и експерти от „Арсенал“ АД.

Регламент за представяне:

- Всеки екип разполага с до 10 минути, за да представи своята идея.
- След представянето ще има възможност за кратка дискусия и въпроси от страна на комисията.

Комисията ще оценява проектите въз основа на:

- Иновационния характер на идеята.
- Техническата приложимост.
- Креативността и качеството на изпълнение на проекта (макет или презентация).
- Умението на участниците да обосновават и защитят своите решения.

За всички, които ще се включат в конкурса, сме предвидили специални награди.

Отличените проекти ще бъдат наградени с:

- Предметни награди – символ на вашия успех и признание за труда и креативността ви.
- Грамоти – документи, удостоверяващи участието и постиженията ви в конкурса.

Наградите ще бъдат връчени в края на представянето след оценяването от комисията.

От стр. 1

ИНЖ. СТАНИСЛАВ ЗАРЕВ: ОСТАВАМ СИ АРСЕНАЛЕЦ

- Инж. Зарев, как започна трудовият Ви път в „Арсенал“?

- След като се завърнах от Испания, през 2007 година получих покана от г-н Николай Ибушев да работя в „Арсенал“. Започнах през месец октомври. Оттогава досега, повече от 17 години, работя само в „Арсенал“. Първоначално започнах в Комплекс 2, който обединяваше няколко завода в дружеството, имаше и малко звено за развитие. След известно време комплексът бе реформиран, а в началото на 2009 година се създаде База за развитие и внедряване „Боеприси“ под ръководство на инж. Симо Цонков, който, за съжаление, не е вече сред нас, светла ми памет. И до днес работя там. Работата винаги ми е била изключително интересна, защото винаги са ми поставяли много предизвикателни задачи, които трябва да решавам, особено в областта, в която съм се развивал. Доста от тези неща са внедрени в „Арсенал“, влезли са в редовно производство, от което съм много доволен. Да, имало е технически проблеми, но те са намирали решение. Един технолог с голям опит казваше: „Техническите проблеми винаги се решават, другите – малко по-трудно“.

- Говорите за удовлетворение за работата си в „Арсенал“, но защо днес, когато разговаряме с Вас (31 януари 2025 г.), е последният Ви работен ден тук?

- В „Арсенал“ съм повече от 17 години, но семейството ми живее в София и аз постоянно пътувам – всеки понеделник от столицата за Казанлък и всеки петък – в обратна посока. Въпреки че имам осигурена квартира в Казанлък, пътуването започна доста да ми тежи, дори направих една много теж-

ка катастрофа през 2018 г., при която едва оцелях. И със семейството ми взехме решение да се прибера за постоянно при тях, още повече, че от 2 години съм и пенсионер.

по различни теми и разработки, а те станаха толкова много. Този колектив ще ми липсва, ще ми липсват и специалистите от други заводи, с които съм внедрявал изделията. Винаги съм

още повече и по-усърдно.

- В „Арсенал“ има една такава приказка: „Веднъж арсеналец – цял живот арсеналец“. Вие как се чувствате?

не са сред нас. Бих искал да благодаря на г-н Билиан Тошков, който винаги ни оказва съдействие, независимо какъв е проблемът, на г-н Йордан Йорданов. Благодаря на директорите на заводи, с които сме имали ползотворно взаимодействие – имало е много спорни моменти, но в крайна сметка сме излизали с добро решение за всеки един от възникналите проблеми.

- Когато човек е свързан толкова време с една фирма, чувствал се е на своето място, какво е усещането, когато се разделяте завинаги с нея?

- Чувствам се удовлетворен, защото много от нещата, които съм желал да станат – са станали, успял съм да реализирам много от идеите си, намирал съм подкрепа и помощ и се е постигнал много добър резултат. Единственото, което ме притеснява, е дали няма да ме обземе носталгия. Например, в Испания работих 4 години и в началото ми беше малко трудно, затова си повтарях: „Каква носталгия ще имам, когато напусна?“, но директорът по търговските въпроси ми каза, че ще ми бъде мъчно и наистина се оказа така. Затова и заведох съпругата си в Испания на почивка, наистина не можах да устоя да не се върна там... Но връзката с „Арсенал“ няма да прекъсна, винаги ще бъда на разположение, по всяко време на деня съм готов да се отзова, където и когато е необходимо... Аз съм сантиментален човек, това е семейна черта, и много се развълнувах от специалното изпращане, което ми направи „Арсенал“ в лицето на неговото ръководство. Не очаквах. Никога няма да забравя това отношение и уважението към мен...

Снимка на екипа на БРВ-Б, направена през 2019 г., когато базата навърши 10 години от своето създаване, архив в „Трибуна Арсенал“

- Предполагам, че това решение не сте взели лесно...

- О, никак не беше лесно. От една страна е семейството ми, а от друга страна е „Арсенал“ – едно от най-добрите места за професионална реализация, с всички предизвикателства, които изникват и които трябва да решаваш, но това прави работата тук изключително интересна, динамична, креативна... Наистина решението да се отегля беше много трудно.

- Какво винаги ще носите със себе си от арсеналския Ви период?

- Това е колективът, който създадохме, и задачите, които решавашме

казвал, че „Арсенал“ даде на мен и на други мои колеги възможност да се развиваме. Благодарение на това ние успяхме да реализираме няколко идеи, които сме имали и преди, в предишната ни фабрика, но тук ги осъществихме. Още в първите години на идването ни в „Арсенал“ тези идеи се превърнаха в реални изделия – разработихме ги, усвоихме ги и са внедрени в производството. Постепенно разработките се умножаваха, увеличаваха се и изделията, които направихме и внедрихме във фирмата. Имало е доста преживявания при усвояването на нови изделия, но целят този процес, подкрепата, която винаги сме получавали от ръководството, ни даваше стимул да работим

- Аз и моите колеги от БРВ-Б дойдохме от друг град и от друга фирма. Аз не съм от Казанлък, израснал съм като специалист във ВМЗ, но в „Арсенал“ съм повече от 17 години. Искам да споделя, че този начин на работа в „Арсенал“, това уважение, което съм получавал и продължавам да получавам, не съм го срещал другаде. Аз ще си оставам арсеналец!

- Кои са хората, на които днес искате да благодарите?

- Първо искам да благодаря на г-н Николай Ибушев, че ми даде тази възможност да се развивам, на г-н Христо Ибушев, също така на г-н Станил Станилов и г-н Симо Цонков, които, за съжаление, вече

Интервю на
Юлия Младенова

От стр. 1

ПРИ НАС РАБОТИ ЕДИН ОТ НАЙ-МЛАДИТЕ ЕКИПИ

Роботизирано производство в цех 630

В най-модерния цех – 630, с началник Жельо Паунков, работят 48 работници и манипулатори. Един оператор обслужва по три или по шест от програмните системи. Другият цех – 620, в който се произвеждат хартиени изделия и термoplastи, се ръководи от Васил Паскалев. „За първите месеци – от откриването на завода до днес, мога

положена обзаведена столова, оборудвана с хладилник, фурна и микровълнова печка. Планира се скоро да им бъде осигурен кетъринг, за да могат да ползват една от важните социални придобивки в „Арсенал“ – да се хранят на преференциални цени, както колегите им от другите структури на дружеството в Казанлък и Мъглиж.

Оборудвана е столовата, скоро ще има и осигурена храна на база кетъринг

да кажа категорично, че бе сформиран добър екип, сигурен съм, че заедно ще продължим да надграждаме и развиваме постигнатото. Доволен съм, че всички бързо се адаптираха към работата и продължават да се учат и усъвършенстват“, казва ръководителят на обособеното производство в Стара Загора.

За да се чувстват още по-комфортно, работещите в завода вече имат на раз-

поре Инж. Живко Желев има голям опит като мениджър. Много години е работил в комплекса „Марица-изток“, в управлението на въгледобивното дружество, бил е и директор на един от източноарийските рудници.

Димитър Бахчеванов

„АРСЕНАЛ“ АД

Местоположение: гр. Казанлък
Тип на заетост: Пълнен работен ден

Ние, „АРСЕНАЛ“ АД, търсим мотивирани и талантиви електрончии, които да се присъединят към екипа ни. Ние сме отворени към кандидати от всички нива на опит, които могат да демонстрират умения за разработване на схеми и печатни платки.

Образование и квалификация:

• Висше образование: електроника, електронно-изчислителна техника, мехатроника.

Допълнителни изисквания:

• Опит в разработване на схеми и печатни платки, умение за работа с приложен софтуер за разработване на схеми и печатни платки

Личностни качества:

- Отлични аналитични умения и способност за решаване на проблеми.
- Добри комуникативни умения, лоялност, отговорност и способност за работа в екип.
- Способност да работите със срокове и да се справяте с множество задачи едновременно.
- Поддържане на документацията за разработените приложения.

Предимства:

- Добра компютърна грамотност, познания в програмни езици и технологии
- Владее на английски език
- Възраст от 22 до 55 години.

Ако смятате, че отговаряте на изискванията и искате да се присъедините към нашия екип, моля, изпратете своето CV и мотивационно писмо на адрес: kadri@arsenal-bg.com

Лице за контакт:

Росен Русев, Направление „Автоматизация на инженерните процеси“

Тел: +359885397096 ; +359898423265

**Предлага работа за
ЕЛЕКТРОНЧИК****„Арсенал“ АД**

Предлага работа за

**ИНЖЕНЕР ХИМИЧЕСКИ ПРОЦЕСИ
В ЗАВОД 4****ЗАДЪЛЖЕНИЯ:**

1. Разработва нови технологии и подобрява съществуващите, с цел увеличаване на производителността на труда и намаляване на разходите на основни и спомагателни материали, ел. енергия и др., оказващи влияние на качеството и себестойността на произвежданата продукция в областта на корозионната защита на готовата продукция съобразно изискванията на нормативно техническите документи;
2. Постоянно контролира качеството на различните покрития и консервация на корозионна защита, обуславящи пригодността на готовата продукция за удовлетворяване на изискванията в съответствие с предназначението ѝ;
3. Извършва необходимите разчети за химикали и другите материали, необходими за изпълнение на утвърдените технологии и оформя съответната документация и ги представя за утвърждаване по съответния ред;
4. Анализира и систематизира получените резултати от измервания и изпитване на готовата продукция и информира за тях ръководителя на отдела;
5. Участва при разработването и внедряването на нормативно техническите документи за използването в производството суровини и материали, както и при установяване на разходните норми и допустимия брак в производството;
6. Анализира произтичащите от качествата на суровините и материалите и от съблюдавания технологичен режим причини за допуснатия брак и дава предложения за тяхното отстраняване;
7. Участва в приемателните комисии при извършване на ремонти на оборудването и съоръженията и дава мнения относно качеството на извършваните ремонти;
8. Провежда текущ контрол по състоянието на технологичното оборудване и уведомява ръководителя на отдела за установени нередности;
9. Участва при съставянето на актове и протоколи за качеството на материалите и за допуснатия в производството брак и ги подписва.

**НЕОБХОДИМА КОМПЕТЕНТНОСТ ЗА
ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЛЪЖНОСТТА**

1. Да знае техническата и технологичната документация на производството;
2. Да знае нормативните актове и вътрешните инструкции, определящи изискванията за качествените параметри на готовите изделия;
3. Да знае реда и изискванията за извършване на химико-физическите измервания, анализи и изпитвания в хода на производството;
4. Да знае стандартите, нормативите и други изисквания за оформяне на резултатите от извършените химически изследвания и анализи.

**ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА
ДЛЪЖНОСТТА**

1. Висше образование, специалност „Химия“;
2. Стаж по специалността – 1 година;
3. Да познава нормативните актове, свързани с българските държавни стандарти.

Работещите в „Арсенал“ ползват всички придобивки от социалната програма на дружеството, включително ежемесечните ваучери за храна, празничните бонуси и бонусите към работната заплата.

Желаещите да кандидатстват могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД: www.arsenal-bg.com/kadri, да ги получат от Офис № 1 „Пропуски“ на Централния портал на дружеството в Казанлък бул. „Розова долина“ № 100 или в Офиса на „Арсенал“ АД в Стара Загора – бул. „Цар Симеон Велики“ № 118.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени в посочените офиси в Казанлък и Стара Загора.

Всички позиции, за които „Арсенал“ АД търси работници и специалисти, са публикувани на фирмения сайт:

<https://www.arsenal-bg.com/jobs>.

Тел. за контакти: 0882987799; 0882987754; 0431/57747; e-mail: kadri@arsenal-bg.com

„АРСЕНАЛ“ АД

Местоположение: гр. Казанлък.

Тип на заетост: Пълнен работен ден /на смени/

Ние, „Арсенал“ АД, търсим мотивирани хора, които да се присъединят към екипа ни. Ние сме отворени към кандидати от всички нива на опит, които могат да демонстрират умения за безком-промисност и работа в екип.

Образование и квалификация:

- Средно образование.

Допълнителни изисквания:

- Кандидатът да е български гражданин и да не е осъждан.

Личностни качества:

- Аналитични умения и способност за решаване на проблеми;
- Добри комуникативни умения, лоялност, отговорност и способност за работа в екип;
- Способност да работите със срокове и да се справяте с множество задачи едновременно.

Предимства:

- Притежаване на разрешително за носене на оръжие;
- Кандидатът да е работил в системата на МО и МВР.

Лице за контакт:

Емил Симеонов, ръководител на отдел „Охрана“; тел.: 0884/604 490

**Предлага работа за
ОХРАНИТЕЛ****Община Казанлък отглежда
БИО ЗЕЛЕНЧУЦИ ЗА ДЕЦА И ВЪЗРАСТНИ**

Общинските оранжерии в с. Долно Изворово

тикви, а занаят се мисли за създаването на овощна градина.

Оранжерии са разположени в двора на бившето училище в с. Долно Изворово. За напояване е бита сонда, а поливната система предстои да се изгради в скоро време. Предстои да се монтират осветление и камери за видеонаблюдение. Оранжерии са изградени по правилата за екологично земеделие, полиетиленът е специален с UV-защита.

Към стопанството има две помещения – едно-то за експедиция на продукцията, а второто ще бъде хладилна камера за съхраняване на зеленчуците.

Юлия Младенова

2400 деца от детските заведения на територията на община Казанлък и 364 възрастни по линия на Социалния патронаж ще получават био зеленчуци, отглеждани в най-новото стопанство на Община Казанлък. В три оранжерии по 200 кв. м всяка една вече са засадени първите зеленчуци – марули, лук и спанак. Предстои да се посадят краставици, домати, чушки и тиквички. Продукцията ще бъде разпределена между „Кухня-майка“ за децата и Социалния патронаж за възрастните хора. По думите на Теменужка Люцканова, директор на дирекция „Екология и транспорт“ в Община Казанлък, ще се ползват торове и препарати само на биологична основа. Навън ще се направят подвижните лехи за моркови и подправки. Ще се отглеждат и

Първите зеленчуци вече са засадени

АРСЕНАЛЕЦЪТ МИЛЕН ДУНКОВ: ОТ СТУДЕНТСКАТА СКАМЕЙКА ДО ПРЕПОДАВАТЕЛСКАТА КАТЕДРА

Само за 7 години – от 2017-а до 2024-а, Милен Дунков изминава трудния академичен

развивало свой бизнес – имало магазин за хранителни стоки и той още като ученик помагал там. Харесвало му, все пак търговията е печеливш сектор. В училище бил сред най-добрите математици на своя випуск, пък и винаги е искал да учи, затова намерил компромисно решение – през 2002 година се записал в Киевския славистичен университет, който бе разкрит в Казанлък, специалност „Счетоводство и контрол“. Завършил го през 2006 година и продължил да се занимава със семейния бизнес. Така, до 2016-а, когато по редица причини се наложило да затворят обекта, а Милен Дунков се насочил към „Арсенал“. Започнал като оператор на машини с

Инж. Милен Дунков

път от студент в новооткрития Технически колеж – Казанлък, магистър към Инженерно-педагогически факултет – Сливен (ИПФ-Сливен) към Технически университет – София, до докторант към университета. И то по една от най-трудните ин-

управление в 1/121. За негов късмет, още на следващата година в Казанлък отворил врати Техническият колеж към Технически университет – София. Милен Дунков нито за миг не се поколебал – веднага се записал за кандидатстудентски

професионален бакалавър. Техническият колеж награждава Милен Дунков с Грамота за отличен успех. Междувременно, от май 2019 г., той е експерт по нормиране на труда в 0/341 на „Арсенал“ АД.

Като човек, който е набрал скорост в посоката, към която винаги се е стремил, Милен не губи време и веднага записва магистратура в Инженерно-педагогически факултет – Сливен към Технически университет – София. През 2022 година защитава дипломна работа за магистър-инженер по специалността „Технология на машиностроенето“. За този период той споделя: „От ученик ми е вървяла математиката и съжалявам, че на времето не продължих с образованието си. Още в Колежа се интересувах как мога да продължа да уча, евентуално в Габрово или Сливен. Затова, когато чух за магистърската програма и възможностите, които предлага „Арсенал“, изобщо не се колебах. Работата ми беше свързана с много техническа документация, с дейността на конструкторите и технолозите. Това ми беше много полезно при подготовката на темата. Поради пандемията голяма част от обучението мина онлайн, но въпреки това научих много. Лично на мен най-интересни ми бяха програмите, с които се изработват чертежите на детайлите и техните 3D-модели. Наложил се да работя с няколко програми, включително и такива, които имат съвсем различна концепция, а това е ценен опит, който, надявам се, ще ми е нужен и в бъдеще“. На 27 януари 2023 г. в Сливен се провежда тържествената церемония по дипломирането на абсолютните и арсеналецът Милен Дунков, освен дипломата си, получава и Грамота за отличен успех. Поредната в неговия академичен път до момента. А той не спира до тук.

През 2024 година записва докторантура, чиято тема е свързана с „Арсенал“,

а негов научен ръководител е доц. Венцислав Димитров от ИПФ-Сливен. От декември 2022 г. младият специалист е назначен за инженер-конструктор в една от водещите арсеналски структури – КАПП, с ръководител инж. Венцислав Милков и началник-отдел инж. Иван Станев. Милен е доволен от това, което се случва, защото при него пътят в науката и пътят в професионалната реализация вървят успоредно и нагоре. В момента той съчетава работата си в отдел КАПП, подготвя се за изпитието, свързани с докторантурата, и води практическото обучение по САМ-програмиране на трети курс и въвеждане в САМ-програмите на първи курс в Технически колеж – Казанлък. В областта на САМ-програмиране (Компютърно подпомогната обработка на детайли) се е образовал сам, изчел много литература, търсил и допълнително материали, разглеждал и клипове в специализирани сайтове. За улеснение на сту-

дентите е написал Ръководство по САМ-програмиране, което е онагледил с много примери за различни видове обработка на детайли – със съответните обяснения. Проявява много търпение по време на обучителния процес, но изисква сериозно и отговорно отношение от тези, които обучава. За да се постигне още по-добра подготовка, той има право да предоставя определен брой регистрации за достъп до основната

ния си път в дружеството, което е създадо благотна почва за реализация и развитие на младите хора, и продължава в Техническият колеж като преподавател, за което обаче трябва да се яви на конкурс за асистент. И двете цели са трудни, изискват усилия, упоритост, надграждане, но Милен Дунков е разпределил времето си за тях – от неделник до петък е ангажиран със задачите на работното си място, в събота е в Техническият

След връчване на дипломите на първите арсеналци – магистри от ИПФ-Сливен, януари 2023

програмата и всички нейни модули, така че студентите да работят по дадените задачи и от компютрите си вкъщи.

Бъдещето си този млад и обещаващ арсеналски кадър вижда в две посоки

– продължава професионал-

нол. За почивка остава единствено неделя. Доскоро и в този ден се е занимавал с компютри, но вече предпочита да излиза сред природата, да ходи за риба или просто да е навън, където петят птички, въздухът ухае на свежест и човек наистина релаксира.

Юлия Младенова

Ректорът на ТУ-София проф. Иван Кралов с отличника Милен Дунков

женерни специалности – „Технология на машиностроенето“. Тръгвайки от студентската скамейка, Милен Дунков стига до преподавателската катедра в Колежа в Казанлък, водещ практическите занятия на колежаните по САМ-програмиране. Път, който за мнозина изглежда пределно труден, дори невъзможен, но за този млад и амбициозен арсеналски специалист това е пътят на създаната мечта.

Милен Дунков е завършил през 1996 г. Професионална гимназия „Иван Хаджиенов“, тогава Техникум по механизация и електротехника, със специалност „Електрообзавеждане на промишлени предприятия“. Правел планове да продължи да учи след завършване на средното си образование, за това силно настоявала и неговата майка. Но в първите години след демокрацията, когато частната инициатива бе във върха си, семейството на Милен

те изпити, на които постигнал едни от най-високите резултати и спечелил място сред първите студенти на Колежа.

„Макар че по специалност от техникума съм електротехник, започнах да уча за машинен инженер,

– споделя днес младият арсеналски специалист. – Не беше лесно, но очевидно желанието ми да уча отдавна е било в мен, защото ми се удаваше – прочета нещо два пъти и вече го знам. Разбира се, имаше и тежки предмети като „Технология на машиностроенето“, но той е фундаментален, всеобхватен предмет, който изисква много повече време, задълбоченост и постоянство“. Милен Дунков се представя отлично по време на следването си в Колежа, избират го и за отговорник на групата. През 2020-а завършва и се дипломира с образователно-квалификационна степен про-

Празник с музиката на арсеналския народен оркестър

Арсеналският народен оркестър, част от големия Фолклорен ансамбъл „Арсенал“, който жъне успехи у нас и зад граница, воден от дългогодишния художествен ръководител Христо Стоянов, бе част

от възстановката на традиционното българско зарязване на лозя. Събитието бе организирано за здраве и берекет в лозовия масив на Златко Амешев край казанлъшкото село Черганово навръх Деня на Свети Трифон. Ритуалът „Трифон Зарезан“, който собствениците на малката винарна организират за осми път, за втора поредна година бе изпълнен в лозята на земеделците Амешевци с участието на арсеналци. Иван Шамбуров – кавал, Косьо Стоянов – тъпан, гайдарят Васил Петров и гъдуларят Нейчо Диманов, заедно с акордеониста Радостин Денев, свириха за радост на домакини и гости. Сред участниците в един от най-почитаните у нас зимни обичаи бе и черквата на Златко – Анастасия, дългогодишна танцьорка в ансамбъл „Арсенал“. Поканата към оркестъра идва чрез близък приятел на фамилията винари, който решил, че само тези местни музиканти са хората, които с любов към традицията, могат да пресъздадат в духа на празника магичния автентичен звук на българската народна песен. „Благодарим! Беше страхотно!“, сподели за „Трибуна Арсенал“ Златко Амешев, въздушен от атмосферата на празника в първия ден на февруари.

Диана Рамналиева

С благодарност към читателите и приятелите на Художествена библиотека „Арсенал“:

МНОЖИ СЕ КНИЖНОТО БОГАТСТВО НА ФИРМЕНАТА БИБЛИОТЕКА

Измина още една ползотворна година от летието на Художествената библиотека на „Арсенал“. Ежедневните посещения, разностранните читателски интереси, стремежът към новите произведения на утвърдени български и други автори, интересът към уникалните издания, в които „Арсенал“ е главен герой, към книгите като разтопяващо четиво и като четиво, насочващо към самопознание и самоусъществуване, към личности от епохата днес, към историята, културата, науката до голяма степен бяха определящи в работата с читателите. Всичко това изпълваше работните часове с приятни разговори, обсъждания, избор на най-подходящите книги.

Несравнимо е усещането да държиш в ръцете си едно стойностно произведение, една любопитна история или увлекателно предадено събитие и от миналото, и от настоящето. Затова ревностно пазим любовта към книгите и четенето.

Дарителството – тази стара българска традиция

намира днес своята нова реализация. Със следващите редове искам да насоча вниманието към един истински благороден жест – даренията на книги за фирмената библиотека.

Да даряваш за читателите днес означава, че даряваш за тези, които след години ще прекратят прага ѝ. Така дарените книги ще достигат до много повече хора, вместо да стоят в домашната библиотека или събрани в кашони и чували. Тази традиция се разширява през годините и така нашата библиотека обогатява и допълва фонда си с много нови и различни ценни издания. Голяма част от дарителите са ентузиазирани читатели и истински приятели на библиотеката.

Ще започна с последното дарение – то е и първото за 2025 година, направено от генералния директор на „Арсенал“ АД инж. Николай Ибушев. Това е книгата на журналиста Ваньо

Стоилов „Ноти от мелодията на живота“, която излезе от печат с финансовата подкрепа на „Арсенал“. В нея са събрани интервюта и очерци на автора с изтъкнати спортисти и музиканти. Казанлъчани са представени с легендарния треньор Петър Рахманлиев и лекоатлетката Петя Пендарева, която, за съжаление, ни напусна в началото на тази година. Впечатлява и очеръкът за самородния талант от град Шипка Иван Караиванов, наричан българският Том Джоунс. Тук е мястото да изразя

и на дългогодишните арсеналци. На голям интерес се радва и изданието „1000 причини да се гордеем, че сме българи“ – един обменен труд, започващ с материал, посветен на „Арсенал“ АД, на неговата история, развитие, съвременно състояние и производство.

За попълването на библиотечния фонд с книги на историческа тематика, икономика, изкуство и други свой принос има и инж. Владимир Чучумишев, ръководител-направление „Образование, квалификация

и отлично запазени класически художествени произведения, книги по психология, общество и природни науки, география, история. Читателите, които се интересуват от историята и личностите на родния ни край, с внимание разгръщат „Бузовград – от древността до наши дни“, „С Иван Абаджиев в село Овощник“, изследванията на Неделчо Ганев и Георги Захариев.

Траен спомен ще оставят и книгите от личната библиотека на Неделчо Ганев, работил 15 години в „Арсенал“. Дарението е направено от неговите близки. Неделчо Ганев е автор на 30 книги – поезия и проза, и почти всички издания са на разположение на посетителите на библиотеката. И още 55 заглавия, които той е разчитал през годините, които показват задълбочените му интереси към българската и световната класика, към историята, психологията, медицината, към духовното израстване, усъвършенстване и самообразование, към мистичното и загадъчното, към древните мъдрости и мислители, към висшето съзнание...

Библиотеката съхранява краеведски изследвания на казанлъчани

Сред тях са поредните дарения, направени от Стефан Саранеделчев – изтъкнат

юрист и ревностен краевед, Почетен гражданин на Казанлък. Неговото ново дарение включва изследвания за Казанлък, спомени, интервюта, очерци, факти за стар казанлъшки квартал. С интерес се четат и събраните с години материали за казанлъчките учители от 50-те и 60-те години на XX век. Книгата „Хроника за Стойковския род“ показва неугасващия му интерес към родовите корени. Дарението на Стефан Саранеделчев включва и една изненада – две дебютни книги на неговата внучка Радост Добромирова – „Линията на живота“ и „Между нас“. В тях проличава нейният талант,

а написаните с любов редове пленяват със своята нежност и чувственост.

В края на миналата година вестник „Трибуна Арсенал“ направи публикация за дългогодишния работник във фирмата Манол Бонев, който на два пъти дари част от богатата и събрана с много любов колекция от разнообразни и предочитани автори и заглавия. Дарението включва 65 книги.

Искам да отбележа и ползотворното сътрудничество с много от постоянните читатели на библиотеката, които активно подпомагат библиотечната дейност с идеи за комплектуване, с насочване към нови автори и заглавия. Тези читатели са и редовни дарители, предимно на нови книги. Благодаря сърдечно за ценното сътрудничество на Лилияна Монева, Калинка Калчевца, Деяна Янчева, Христина Петрова, Денка Василева, Дора Стефанова, Даниела Добрева-Костова, Светла Пейчева, Стоян Белчев, Костадинка Бонева, Марина Байнова, допринесли със своите дарения за обогатяването на библиотечния фонд. Всяка една дарена книга поражда интерес и намира своите нови читатели.

Полезни са и редовните контакти и взаимодействието ни с книжарница „Рамита“, от която години наред купуваме книги и редовно получаваме като дарение нови и разнообразни издания.

Попълването на фонда става периодично и благодарение на годишната такса на библиотеката, която не затруднява читателите и която се използва само за купуване на нови книги.

Убедени сме, че и през 2025 г. библиотеката за художествена литература и книги от всички отрасли на знанието, без техническа литература, ще продължи да бъде все така верен приятел на четящите и любознателните хора и ще се радва на интересни заглавия, любезно предоставени от дарители.

Илиана Зарова,
библиотекар

Илиана Зарова посреща с усмивка всеки читател на фирмената Художествена библиотека

от свое име и от името на многобройните читатели на библиотеката нашата признателност и благодарност към г-н Николай Ибушев, за когото даряването на книги отдавна не е само традиция, а и специално внимание към четящите хора.

Сред ценните издания във фонда на библиотеката

е богато илюстрираната и прецизно написана юбилейна книга „100 години „Арсенал“ в Казанлък“. Последвавайки историята на предприемачеството от първия камък на казанлъшка земя до днес, тя предизвиква възхищението и на младите читатели,

и киерно развитие“ в дружеството, за когото дарителството наистина е благороден жест.

През 2024 г. постъпиха много дарения от хора, свързани с „Арсенал“

Едно от най-големите бе на ветерана оръжейник Кольо Шарков, запазил в сърцето си прекрасни арсеналски спомени. По свой оригинален начин той реши да се включи в отбелязването на 100-те години на „Арсенал“ в Казанлък, дарявайки 100 книги на фирмената художествена библиотека, които накрая се оказаха 112. Дарението включва подобрани

Ваньо Стоилов направи премиера на третата си книга в Казанлък

„Ноти от мелодията на живота“ излиза с подкрепата на „Арсенал“ АД

Следвайки популярното обсъзано предаване на БНР „Спорт и музика“, дългогодишният кореспондент на в. „24 часа“,

Авторът с инж. Владимир Чучумишев от „Арсенал“ АД

журналист Ваньо Стоилов е събрал в третата си книга свои интервюта и очерци за известни спортисти и музиканти, с които се е срещал в годините назад.

Книгата със заглавие „Ноти от мелодията на живота“ представя 41 личности, мнозина вече не са сред нас, които са оставили ярка следа в музиката и спорта в България. Увлекателен и сладкодумен разказвач, Ваньо Стоилов проследи почти всеки един от героите си, срещайки казанлъшката публика с тях чрез своите спомени и най-любопитни моменти по време на своите интервюта. Поезесата Елисавета Багряна, певецът Емил Димитров, виртуозният кларинетист Иво Папазов – Ибрама, борецът Никола Динев, казанлъшкият треньор Петър Рахманлиев, голмайсторът на „Берое“ за

всички времена Петко Петков, лекоатлетката Петя Пендарева, българският Том Джоунс от град Шипка – Иван Караиванов, са само част от личностите, с които е срещала журналистическата му работа и материалите за тях са намерили място в книгата. Всеки текст е придружен с много автентични снимки, което прави изданието особено ценно. По думите на Ваньо Стоилов, точно това е важното на такъв тип книги – те пазят спомените за хора, които вече не са живи или не се занимават с активна дейност, както и такива, които изключително рядко дават интервюта.

От името на „Арсенал“ АД – основен спонсор за издаването на третата книга на Ваньо Стоилов, поздравлява към автора

мишев, ръководител-направление „Образование, квалификация и киерно развитие“ в дружеството.

Особено трогателна бе срещата на живо между автора на материала и неговия герой от Казанлък – известният треньор по лека атлетика Петър Рахман-

Ваньо Стоилов с един от своите герои в книгата - треньорът Петър Рахманлиев

лиев. Видимо развълнуван, Рахманлиев сподели това, което е

постигнал със своите талантиливи възпитаници – сребърни и бронзови медали на олимпиади, завоевани световни, европейски и национални титли.

В срещата се включи и известният юрист Стефан Саранеделчев, Почетен гражданин на Казанлък по предложение на общинските съветници от „Алтернативата на гражданите“, който със своите енциклопедични знания и изключително точна памет внесе още интересни моменти от живота на някои от героите в книгата, които той познава.

Авторът Ваньо Стоилов заговори и за четвърта книга, защото много от личностите, за които е писал, не са намерили място в това издание. И като ведър финал на срещата той цитира един от своите главни редактори, с които го е срещала работата му на млад журналист в различни градове на България: „Докато ви е интересно, пишете – спре ли да ви е интересна работата, откажете се от нея“. И заяви: „На мен все още ми е много интересно“, с което даде заявка за нови интервюта и нови срещи с интересни хора.

Юлия Младенова

СТЕФАН БОЗАДЖИЕВ: КРУШКА С ОПАШКА

Познатата приказка за крушката и опашката ми идва веднага наум, щом виждам новината за втория градски тур, организиран в Казанлък за Международния ден на екскурзовода в Казанлък. Организаторът ентузиаст, който решава, че е време и Градът на розите и тракийските царе да влезе в списъка на световните практики, в които лицензирани професионални гидове водят туристи от точка до точка по местните старини, е младият екскурзовод Стефан Бозаджиев. Да, познато име сред арсеналци. Те може и да не знаят кой е този „запален“ по тайнствата на Стария Казанлък днешен разказвач, но със сигурност помнят неговия дядо, дългогодишният уредник във фирмения музей, историкът Стефан Бозаджиев, починал преди две години на преклонните 89, роден на 11-и февруари.

„Дядо ми е човекът, който отвори сърцето и ума ми за историята!“, признава Стефан-младши. В детските му спомени ръката на дядо, която го води през портала под дебели лети сенки на заводския парк към загадките зад витрините на арсеналския музей, е топла и сигурна, ръката на Знанието. Любопитството към миналото още тогава отключва у малкия Стефан интереса към родното и неговите знаци, останали и днес: „Посещенията ми с дядо в оръжейния музей са сред най-значимите събития, запечатали се в детското ми съзнание, едно от най-интересните неща в първите училищни класове“, казва екскурзоводът. Всъщност, Стефан Бозаджиев тръгва по този професионален път не изведнъж. По диплома е юрист, едва по-късно става съсобственик в софийска туристическа агенция, в която работи до днес. Семейната традиция казва своето. Защото:

Всички имаме исторически „втък“

Баща му Красимир, син на дядо Стефан, е учител по история; майка му Надежда работи в Исторически музей „Искра“; леля му – известната археоложка Красимира Стефанова, също. Братовчедите Петър и

Мартин Аданеви, пак внуци на дядо Стефан, върват по стъпките на фамилията. Единият завършва „Културен туризъм“ и готви магистратура в УНСС, другият учи туризъм в Пловдив. Някога заедно надналяли в богатите архиви на дядо си,

Стефан Бозаджиев

днес внуците пазят само някои от тях. Съжеляват, че част от документалното наследство на Бозаджиев е пропиляно – и то тази част, която доверчивият историк в последните години от живота си дава на местни общинари, които така и не го съхраняват. Писма, доклади, отчети, спомени за събития, бележки и куп снимки има в дома на Бозаджиеви преди десетина години. Те са отворени за „Трибуна Арсенал“ по повод интервю в един от първите броеве на вестника. Днес някои от тях липсват. Но остават живите

свидетелства. Най-ценното, за което дядо Стефан разказва на внука си Стефан, е историята на една уникална арсеналска реликва, за която директорът на фирмения музей успява да сглоби достоверната истина.

Арсеналският подарък за цар Симеон

Бозаджиев разказва на внука си за царската карабина, която Държавната военна фабрика в Казанлък изработва през август 1944-та по поръчка на Военното министерство като специален подарък за първата година от възкачането на престола на малкия Симеончо. Историкът започва диренето за нея и през 1990 г. попада на преписка за поръчка на оръжие като подарък за царя. Голямата еуфория при първото идване на Симеон в България шест години по-късно провокира изследването отново. Разказите на дядо за царската карабина, пазена днес в Националния военно-исторически музей, остават като най-скъп спомен за Стефан. Като всичко, свързано с Казанлък, към което екскурзоводът непрекъснато показва своето специално отношение, опитвайки се да доведе в родния град туристи не само от България. Защото практиката му показва, че Казанлък все още не е достатъчно познат. Особено сред чужденците. Големите групи руски туристи с по 20 автобуса на ден на Шипка и ношувки в Казанлък отпреди четири десетилетия са само спомени, за които се носят легенди. Огромното струпане на хора в Долината е предимно по Празника на розата. В националните маршрути Казанлък е преди всичко междина спирка по трасето София – Пловдив – Велико Търново – Румъния. Бозаджиев е приел за своя лична кауза идеята това да се промени! Вярва, че Казанлък е не само траки и рози. Точно обратното – в неговото съзнание това е град на художниците, град, чиято

индустриална мощ през 20-и век формира интелектуален подем, одухотворен от редица личности в изкуството, литературата, музиката и културата на България. Точно такъв Казанлък той би искал да познава и българите, и чужденците. При всеки повод не спира да им го показва. Царската чешма на Фердинанд, европейските домове на розотърговците

се десетки казанлъчани. Обяснението на Стефан за интереса към работата му е просто: „Правя всичко с любов, с удоволствие!“. Точно, както дядо Стефан с удоволствие е историк до последно. Внукът така го и помни, с книга в ръка. Чете предимно историческа литература, интересува го основно най-новата българска история.

Принципът на младия Бозаджиев

„Или го правиш с обич, или не го правиш изобщо!“. Той го прави вече 18 години. Към екскурзоводството го води сърцето. Затова Стефан раздава сърдечни преживявания. В България, и не само. Особено любима дестинация напоследък за него стават Западните Балкани. От там и отвсякъде щастливо преживените моменти той споделя в социалната мрежа. И поне всеки пети пост на неговата страница е Казанлък.

Царската чешма е изходната точка в казанлъшкия тур на 22 февруари, който стартира в 11.00 сутринта. Организацията е съвместно със Съюза на екскурзоводите в България, който вече осем години избира Международния ден на екскурзовода за свои обиколки в различни български градове. Обиколката е безплатна и отворена за всички желаещи. В края на месеца Стефан Бозаджиев ще бъде един от тримата участници във водещия панел на срещата на Обществото в туризма, организирана от Фондация „Америка за България“ с тема „От идея до незабравимо преживяване: Създаване на цялостен туристически продукт и силен бранд“.

Диана Рамналиева

Като дете с двамата си дядовци, Стефан Бозаджиев-старши е вляво

Шипкови, Стаинови, Орозови... Щипката с кулата и стенопилите на Иван Милев, Старата поща под Гимназията, наследник на славното Педагогическо училище, основано през 1883 г., бившето Военно команданство, дарено през 1933 г. за родилен дом от Стефана Хаджибончева, Клисуровата къща, Вила Роз... Това са и днешните спирки на маршрута на Стефан Бозаджиев, който признава, че огромният интерес към първата му обиколка през миналата година надминало най-смелите му надежди – идват от бебета до пенсионери – от Стара Загора, Пловдив и София, отзовават

„ТРАКИ, ВИНО И КУЛТУРА“ СЪБИРА УЧЕНИ ОТ ЦЯЛАТА СТРАНА

Деветото издание на националния академичен форум „Траки, вино и култура“ тази година избра Казанлък за свой научен център в седмицата след 14 февруари – Денят на българската археология, Денят на лозарите и винарите и Денят на устието на Св. Кирил Славянобългарски. Семинарът с домакин Исторически музей „Искра“ и с участието на лектори от цялата страна ще се проведе в Археокомплекс „Долината на тракийските царе“ край Шипка. Сред участниците са проф. Николай Овчаров, проф. Диана Радойнова, проф. Боян Бончев, проф. Галина Богданова, доц. Йордан Йорданов и доц. Антон Генев. Казанлъшките историци ще се представят с доклада на директора на музей „Искра“ д-р Момчил Маринов, модератор е главният организатор на семинара д-р Весела Георгиева, която е вдъхновител на форума

още от първото му издание през 2018 г. Очаква се и участието на президента на Европейската асоциация на фолклорните фестивали (ЕАФФ) Калоян Николов.

Весела Георгиева

Казанлъшкият момент в семинара на практика е основополагащ. Весела Георгиева решава да сложи началото веднага,

след като през 2017 г. внезапно си отива нейната майка Красимира Стефанова-Георгиева, археолог и заместник-директор на ИМ „Искра“. Сегашното издание на форума е в нейна памет – навършват се 70 години от рождението ѝ. „Това е знак за моето уважение, обич и безкрайна признателност“, казва Весела. За втори път тази година във форума са включени и теми, свързани с културата на траките. Изборът на Казанлък за домакин не е случаен – освен научният капацитет на музей „Искра“, тук са концентрирани множество туристически ресурси, които форумът популяризира. Идеята е, освен представянето на силна академична част, да се търси и добър рекламен ефект за съответния регион като потенциален източник на качествен туристически продукт. Според Весела Георгиева, Археокомплексът „Долината на тракийските царе“ не е просто туристически обект, той е модерен културно-информационен център, който съчетава атрактивното представяне

с възможностите за прилагане на съвременни методи за образователни и научни дейности и е интересно място за подобни събития.

Весела Георгиева живее в Ка-

лизиация на културното наследство. Тя се занимава активно и с концепцията на изграждане на първата по рода си дигитална Карта на тракийското културно наследство.

Красимира Стефанова бе сред изявените археолози в Казанлък

занлък и работи към Института по математика и информатика към БАН. Докторантурата ѝ е свързана с темата за дигита-

Сред съпътстващите събития са откриващата се на 21 февруари фотоизложба „Древнотракийски скални съоръжения и светилища на територията на Розовата долина“ с автор казанлъчанинът инж. Костадин Димов, дегустацията на вино „Вкусът на древността“ и съвместната инициатива с ЕАФФ и Eurofolk TV с акцент върху традициите на Казанлък и Долината на розите и тракийските царе.

Официалната научна част на семинара се открива на 22 февруари от 10.00 часа. Събитието е с безплатен вход и е отворено за всеки, който проявява интерес.

Диана Рамналиева

АСЕН ЗЛАТАРОВ

Енциклопедистът на ХХ век

Проф. Асен Златаров /1885-1936/ е български учен-химик, основоположник у нас на биохимията и броматологията – наука за хранителните вещества. Общественик и писател. Наричан е енциклопедистът на ХХ век.

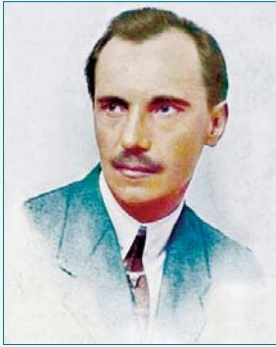
Специализирал е в Женева, Гренобъл и Мюнхен. Кариерата му е свързана с Катедрата по химия на Софийския университет. Основател и председател е на Съюза на химиците в България.

Автор е на многочислени научни трудове и статии и на художествени произведения. Изнесъл е над 1000 сказки на различни теми.

Награден е през 1932 г. от цар Борис III със сребърен медал „За наука и изкуство“, а през 1934 г. – с Офицерския кръст на ордена „Св. Александър“. Кавалер е на Ордена на Почетния легион, най-високото отличие на Франция.

Паметници на проф. Златаров са открити в Бургас, Хасково, София. Университетът в Бургас, гимназията в Ботевград и други учебни заведения в страната, както и улици, носят името му. Недю Недев, Йордан Чолаков, Господин Добрев и други автори са написали книги за него. 100-годишнината от рождението му е включена в годишния календар на ЮНЕСКО, 1985 г. През 2015 г. посмъртно е обявен за Почетен гражданин на Ботевград и Хасково.

През 2025 г. се навършват 140 години от рождението на проф. Асен Златаров.

Иван-Асен. Асен Христов Златаров е второто дете в семейството на Христо и Теофана Златарови, има сестра Недялка. Роден е на 16 февруари 1885 г. в Хасково. Дали му името Иван-Асен – в чест на цар Иван Асен II. Бъдещият учен избрал само Асен – „чист, непорочен, сияещ“.

Баща му имал аптека в Хасково. Заради революционната си дейност бил заточен в Мала Азия. След Освобождението бил кмет на Хасково и народен представител. Майка му, красива и образована жена, е от видна хасковска възрожденска фамилия. Асен бил дете с крехко здраве, но с отлична памет. Четял от малък, вкл. на руски и френски. Химията го привличала отрано, имал домашна лаборатория.

През 1900 г. бащата починал. Теофана разпродава всичко и се преместила с децата в София.

Образованието. След гимназията Асен записал химия в Софийския университет. След първата година продължил следването си в Женева. Посещавал и лекции по физика, философия, социология и литература. Четял Аристотел, Ницше, Хегел и други философи. Влияние върху него оказало познанието му с френския социалист Жан Жорес. Завършил Женевския университет през 1907 г., после специализирал в Гренобъл и станал доктор по химия и физика. Завърнал се и бил учител в Пловдив. Сътрудничил на различни вестници и списания, станал член на Българската работническа социалдемократическа партия – БРСДП.

През 1909 г. специализирал химия на хранителните продукти в Мюнхен. Проф. Т. Паул му предложил кариера там, но Златаров отказал. Преди това не приел да остане и в Женева, където влюбена в него богата студентка искала да се ожени. Асен ѝ обяснил, че родината му има нужда от него. А и в Хасково го чакало едно умно и красиво момиче, с което си разменяли писма...

Кариерата. През 1910 г. Асен Златаров става асистент в катедрата по органична химия в СУ, по-късно – доцент по химия на

храненето. По време на войните бил доброволец към Червеният кръст, секретар на Комитета за борба с холерата, началник на отдел в Дирекцията по прехраната. Извънреден професор става през 1924 г., а редовен – през 1935 г. Катедрата по органична химия, оборудвал лаборатории за научни изследвания и упражнения на студентите. Впечатлявал с

С Евдокия

ерудитията и ораторските си умения. На лекциите му аудиторията се изпълвала до краен предел. Присъпвал към катедрата в черната си престилка, поглеждайки към оцветените си с моливи резюмета. Ръцете му изтивали от вълнение, но бързо го преодолявал. Бил истински вълшебник на словото. На достъпен език и с лек хумор говорел по всякакви теми. Изнасял сказки във всички краища на България, наричали го Златоустият.

Конгресите. Представил България на 11-ия Международен конгрес по химия в Мадрид. На 15-ия Международен конгрес на физиолозите в Москва получил много висока оценка за доклада си „Кадмий и окислителните ензими“. След завръщането си издава книгата „В страната на Съветите“. В Белград, на Конгреса на лекарите от сла-

вянските страни, представил доклада си „Нови опити за лекуване на рака“. Не четял, а говорел, аудиторията била цялата в слух. Гостувал и на студенти с темата „Борбата със старостта“. Накрая един от тях казал: „Защо хубавите неща са толкова кратки?“. А проф. Златаров говорил цели два часа...

Научните приноси. „За мен науката не е нищо друго, освен да правим разбираем света, който ни заобикаля“, казал професорът. Над 10 000 печатни страници са излезли изпод перото му, около 3300 – в научни издания. 30 от съчиненията му са преведени на чужди езици. Сътрудничил на 14 чуждестранни и 37 български списания и на 107 вестника. Автор е на 432 публикации, 325 от които – с научен характер. Докато пишел, почти не правел поправки. Не вземал хонорари от издаванията.

Проф. Златаров поставя началото на ново направление в българската химия – броматологията. Той е първият наш учен, който прави научни характеристики на традиционните български храни: киселото мляко, хлябът, сиренето, кашкавалът, туршите, колбасите, баницата, гроздето, виното и др. През 1912 г. във Франция регистрира патент – първият, издаден на българин, за получаване на „фосфатно брашно“ от нахут. Особен интерес имал към соята, изследвал три сорта – жълта, зелена и черна. Написал 17 труда за тази култура. През 1920 г. от екстрактите на спанак, за който установил, че намалява захарта в урината и кръвта, добил вещество, наподобяващо съвременните инсулини.

Занимавал се и със съхраняването и фалшификацията на хранителните продукти. През 1921 г. публикува труда си „Основи на науката за храненето“ – първият му учебник, следван от „Хормони и витамини“ и от капиталния му труд „Броматология“. Предлагал в гимназиите да се въведе учебен предмет „Правилно хранене“.

Вече учен със световно име, през 1926 г. Асен Златаров се среща в Мюнхен и Париж с именити химици нобелисти и издава 14 работки, вкл. на френски и немски език.

Основополагащ в българската биохимия са неговите „Фитобиохимични студии“ в две части. Анализирал и използването на японската гъба и розата. Автор е на книгата „Розата и производството на розово масло в България“.

Изучавал и ензимохимията на тежките метали. През 1930 г. печели международна слава със статията си за влиянието на цинка при раковите заболявания. Открил и специална реакция на нитратните йони, влияеща на качеството на питейната вода. Откритието носи името му.

Литературната дейност. Златаров е автор на стихосбирки,

поеми, публицистични творби и на един роман. Сред тях, издадени под псевдонима Аура – „злато“, са „Песен за нея“ и „Цвета за него“ – с 11 раздела, носещи имена на цветя. Написал и „Трагедията на П. К. Яворов“, „Диктатура или демократия“, „Айцхайн и световните тайни“ и др. Членувал в литературния кръг „Стрелец“. Бил приятел с Елин Пелин, Йордан Йовков, Теодор Траянов, Людмил Стоянов.

Обществената работа. Проф. Златаров бил морално извисена универсална личност. Масон. По

„Песен за нея“. Оженили се през 1910 г. Имат двама сина – Асен и Светозар, завършили медицина. Светозар станал известен публицист, популяризатор на делото на баща си, предал голяма част от архива му на Държавния архив.

Преумората. Професорът работил при огромно натоварване, с постоянно главоболие и безсъние. Ставал към 4-5. Казвал, че рано сутрин в мозъка има повече фосфор и това е най-доброто време за интелектуален труд. Въпреки че никога не разбирал повече от него за храненето, той се хранел малко – бързо и нередовно, почти безсолно, често пишейки. Пиел само по празници, правел си вино по собствена рецепта. Почивал само през лятото – със семейството си във Варна или на вилата му в Ботевградско. Трудно се справял с битовизмите. Един ден д-р Дора Бенева, семейна приятелка, го заварил с шапка и палто в студения му

убеждения – социалист. Издигал глас срещу разизма, насилието, войната и политическия разврат. По негово предложение през 1934 г. град Орхание е преименуван на Ботевград. Основоположник е на Въздръжателното дружество в България, съзредител е на Фармацевтичното дружество, Всебългарския съюз „Отец Паисий“, Общограждански комитет за мир, Българо-съветското дружество, Комитета за защита на евреите в Германия, Съюза на радиолюбителите и др. Изнесъл първата радиобеседа, сам си конструирал радиоапарат. Притежавал един от първите домашни кинематографи.

Настоявал за Закон за равни права на жените и мъжете. Смятал, че интелектуално жената често стои по-високо от мъжа, защото е по-старателна и задълбочена. Бил против забраната младите хора да работят, докато следват. Финансово подкрепял талантлив бедни младежи, въпреки че нямал големи възможности.

кабинет. „Не ме бива една печка да запали“, обяснил той. „А защо бай Кръстан не я запали?“, попитала тя. „Родило му се детенце. Донесох дрешки за бебето и освободих Кръстан да се прибере“. Такъв бил професорът – мил и внимателен, казал: „Обич с обич се купува“.

Последните дни. През 1935 г. в Русия му открили тежко заболяване, но отказал да го оперират. В София го диагностицирали с рак на стомаха – болестта, която той пръв изследвал. В края на 1936 г. със съпругата си заминали за Виена, за да се лекува. Но било вече късно. След две неуспешни операции проф. Асен Златаров умира на 51 години на 22 декември с. г.

Двама млади шофьори превозили в студената зима тялото на професора с личния автомобил на българския евреин Жак Асеов, предоставен безплатно. По пътя в другите държави хората отдавали почит на сина на България...

Неописуема болка заляла страната, навсякъде били спуснати черни знамена. След опелото в храм „Св. София“ 50-хилядна траурна процесия, под звуците на сирени, преминала през столицата. Студенти носели факоли, тротоарите били изпълнени с народ. На гроба на професора били произнесени вдъхновени слова – за слава и чест на делата му. Всичко това отбелязали и европейските вестници.

Завещанието. Професорът го написал във Виена. То било запечатано и следвало „да се чете, само ако...“. В него съветвал жена си да бъде внимателна с децата и да влиза с усмивка, защото „смехът е озонът на живота“.

На българските младежи завещава да обичат България чисто и предано. И, ако искат да вървят напред, да отглеждат три добродетели – любов към труда, любов към истината и любов към народа.

Мария Рашкова

В университета в Бургас

Семейството. Дружбата му с красавица Евдокия, дъщеря на бесарабски офицер, участвал в Руско-турската война 1877-78 г., била от студентските му години в Женева. Тя била образована девойка с широки интереси, пишеща и превеждала. От чистата им любов са съхранени над 600 писма. Златаров ѝ посветил книгата си

Издателски съвет: Николай Ибушев, Владимир Чучумишев, Янко Запрянов, Добрин Драгнев, Петя Папазова, Иван Иванов.

Редакция: Юлия Младенова - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Димитър Бахчеванов, Невена Атанасова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com; Юлия Младенова: 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg, Диана Рамналиева, e-mail: di_ramnalieva@abv.bg; Мария Рашкова: 0882 98 70 12, mvrashkova@abv.bg; Димитър Бахчеванов: 0888 21 01 00